

Νέο βιβλίο για τις αρχαιομετρικές έρευνες και εφαρμογές

Με τίτλο *Αρχαιομετρικές Μελέτες για την Ελληνική Προϊστορία και Αρχαιότητα* (έκδ. Δεκέμβριος 2001) παρουσιάστηκε πρόσφατα στο επιστημονικό κοινό της χώρας το νέο βιβλίο που εκδόθηκε από την Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία (ΕΑΕ) σε συνεργασία με την Εταιρεία Μεσογειακών Αρχαιολογικών Σπουδών (ΕΜΑΣ), με την επιστημονική επιμέλεια των Ι. Μπασιόκου, Ε. Αλούτη και Γ. Φακορέλλη. Η παρουσίαση του έργου έγινε στο αμφιθέατρο του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών (Βασ. Κωνσταντίνου 48, Αθήνα) στις 20.5.2002, και όλοι οι προσκεκλημένοι ομιλητές αναφέρθηκαν ιδιαίτερα στη σημασία και στη χρησιμότητα της εκδόσης για τη διεπιστημονική μελέτη της πολιτισμικής κληρονομιάς του τόπου.

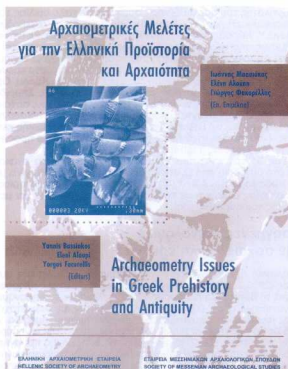
Οι 64 πρωτότυπες μελέτες που περιέχονται στις 830 σελίδες του βιβλίου βασίζονται σε ανακοινώσεις του 3ου Συμποσίου Αρχαιομετρίας της ΕΑΕ – που είχε πραγματοποιηθεί στις 6-10.11.96 στην Αθήνα – και έχουν αναμορφωθεί με βάση τις υποδείξεις διεθνούς επιστημονικής επιτροπής. Στα χρόνια που πέρασαν από το 3ο Συμπόσιο, οι συγγραφείς των μελετών εμπλούτισαν και ανανέωσαν με πολλά στοιχεία τις δημοσιεύσεις, με τρόπο ώστε το βιβλίο να αποτελεί σήμερα μια σύγχρονη αποτίμηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων ελληνικών και ξένων ομάδων που εστιάζονται στον ελλαδικό χώρο και την Κύπρο κατά την τελευταία δεκαετία. Οι περισσότερες ερεσές κατηγορίες αρχαιολογικών υλικών μελετώνται αναλυτικά στις εργασίες που περιέχονται στο βιβλίο: κεραμικά, μέταλλα, μάρμαρα και άλλα πετρώματα, οψιάνες, φαγεντιανή, γυαλί, κονήματα, χρωστικές, σκελετικό υλικό, οργανικά κατάλοιπα κ.ά. Οι 39 από τις μελέτες είναι γραμμένες στην ελληνική και οι υπόλοιπες στην αγγλική γλώσσα, αλλά για όλες παρατίθεται πληροφόρηση περίληψη της δεύτερης γλώσσας.

Το βιβλίο απευθύνεται σε επιστήμονες, τεχνικούς και φοιτητές των θεωρητικών και πρακτικών επιστημών που ενδιαφέρονται για τις αρχαιομετρικές μεθόδους και τις σημερινές δυνατότητες των ερευνητικών εφαρμογών τους· οι τελευταίες μάλιστα αναμένεται να είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικές για αρχαιολόγους και συντηρητές. Ακόμη, μετά την πρόσφατη εισαγωγή μαθημάτων Αρχαιομετρίας σε νέα πανεπιστήμια, καλύπτει σε ικανοποιητικό βαθμό η ανάγκη ύπαρξης ενός έγκυρου και σύγχρονου βοηθήματος για τους φοιτητές. Με την ανάγκη αυτή κατά τον, οι επιμελητές της εκδόσης διαβρώνουν στην ύλη του τόμου σε οκτώ θεματικές ενότητες: 1. Χρονολογήσεις-Αυθεντικότητα, 2. Παλαιοεπιβάλλον-Ανθρωπολογικές Μελέτες, 3. Γεωφυσικές διασκοπήσεις, 4. Χαρακτηρισμός, 5. Αρχαία Λατομεία, 6. Αρχαία Μεταλλεία-Μεταλλουργία, 7. Τεχνολογία-Εμπόριο στην Ανατολική Μεσόγειο κατά την Προϊστορική Εποχή, 8. Εφαρμογές Μαθηματικών και Στατιστικών Μεθόδων. Στο τέλος του βιβλίου παρατίθεται ένα χρήσιμο ευρετήριο τεχνικών-επιστημονικών όρων και λέξεων-κλειδών.

Το αγκώδες αυτό έργο κίνησε ήδη το ενδιαφέρον ξένων πανεπιστημίων, ειδικών περιοδικών και εκδοτικών οίκων, που το προμηθεύτηκαν για να δημοσιεύσουν σχετική βιβλιοκριτική. Η διδασχία του γίνεται από κεντρικά βιβλιοπωλεία ή από την ΕΑΕ. Πληροφορίες στη ιστοσελίδα <www.archaeometry.gr> ή από τον Πρόεδρο του ΔΣ της Εταιρείας δρ. Γ. Φακορέλλη, τηλ.: 010-6503955. Ένα επίσης σημαντικό νέο που ανακοινώθηκε στην παρουσίαση του βιβλίου είναι ότι το επόμενο (4ο) Συμπόσιο Αρχαιομετρίας της ΕΑΕ θα γίνει στην Αθήνα την άνοιξη του 2003. Περισσότερες πληροφορίες γ' αυτό θα περιληφθούν στο επόμενο τεύχος του περιοδικού.

33ο Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας

Στο Άμστερνταμ (Ολλανδία) πραγματοποιήθηκε πρόσφατα, από τις 22 ως τις 26 Απριλίου 2002, το 33ο Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας. Οι εργασίες (προφορικές ανακοινώσεις και συνεδρίες οφίσας-posters) έλαβαν χώρα στις εγκαταστάσεις του Vrije University (VU). Επικεφαλής της τοπικής οργανωτικής επιτροπής ήταν ο καθηγητής Henk Kars. Το μεγάλο αυτό συνέδριο –297 περίληψες εργασίων που υπαγόραζαν από περίπου 750 ερευνητές από' όλο τον

κόσμο είχαν υποβληθεί αρχικά για παρουσίαση – παρακολούθησαν περισσότερα από 250 συνέδρια, οι οποίοι ενημερώθηκαν για τις νέες έρευνες και εφαρμογές του κλάδου της Αρχαιομετρίας σε όλα σχεδόν τα αρχαιολογικά υλικά. Οι θεματικές ενότητες, σύμφωνα με το πρόγραμμα, ήταν: Field Archaeology, Technology and Provenance of Ceramics, Glass, Metals, Stone, Plasters and Pigments, Biomaterials and Conservation Sciences. Το δεύτερο μέρη της συνάντησης αποφασίστηκε ο τόπος και ο χρόνος διεξαγωγής του επόμενου συμποσίου. Το 34ο Διεθνές Συμπόσιο Αρχαιομετρίας θα γίνει στην Ισπανία (Zaragoza) από τις 17 έως τις 21 Μαΐου 2004, και πρόκειται να οργανωθεί από το Τμήμα Αναλυτικής Χημείας του Zaragoza University. Οι σύνεδροι είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν και το Institute for Marine and Ship Archaeology (Batavia Yard, Lelystad), στη διάρκεια μακράς απογευματινής εκδρομής με γιάντζιμα. Η ελληνική συμμετοχή ήταν για μια ακόμη φορά σημαντική, αφού περίπου 20 πρωτότυπες εργασίες που παρουσιάστηκαν υπογράφονταν από έλληνες ειδικούς και αφορούσαν έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σε ελληνικά ιδρύματα ή σε συνεργασία με ξένες ερευνητικές ομάδες.

Διάκριση έλληνα επιστήμονα

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας ημέρας των εργασιών του 33ου Διεθνούς Συμποσίου Αρχαιομετρίας (26.4.02), ο Πρόεδρος της Διαρκούς Επιτροπής του Συμποσίου Prof. M. Title ανακοίνωσε ότι διάδοχος του και νέος Πρόεδρος της Επιτροπής εκλέχθηκε ο δρ Γ. Μανιάντης, Διευθυντής Ερευνών στο ΕΚΕΦΕ «Διόσκορος» και πρόεδρος του Εργαστηρίου Αρχαιομετρίας. Η Ελληνική Αρχαιομετρική Εταιρεία και οι έλληνες επιστήμονες του κλάδου συγχαίρουν εγκάρδια τον δρ Γ. Μανιάντη για την εκλογή του και του εύχονται κάθε επιτυχία στο έργο του. Η διεθνής διάκριση του συνεπαγόταν αντίστοιχα και περαιτέρω αναβάθμιση του κύρους της Ελλάδας στο χώρο της Αρχαιομετρίας.

«ΕΠΑΘΛΟΝ»: Συνέδριο προς τιμήν του Άδωνι Κ. Κύρου

Ως «ηγνήλατος του παρελθόντος», σύμφωνα με τίτλο ομιλίας του α-καδημικού-κάθηγητή Σπ. Ιακωβίδη χαρακτηρίζεται, ακριβόδικα, ο Άδωνις Κ. Κύρου. Πολλοί γνωστοί αρχαιολόγοι αλλά και βέλτικοι ε-πισημοί από το χώρο της Αρχαιολογίας έχουν ανασκάψει, με-λετήσει και αναδείξει μοναδικής σημασίας αρχαιολογικά ευρήματα και θέσεις που θα ήταν ίσως άγνωστα χωρίς τον αίσιαστο ερευνητι-κό ενθουσιασμό και την πολύτιμη εμπειρία του Άδωνι Κύρου. Οργανω-τική Επιτροπή με Πρόεδρο το Δήμαρχο Πόρου Σπ. Σπυριδώνη και Γεν. Γραμματέα τη δρα Ε. Κοντολάκη-Γιαννοπούλου, αρχαιολό-γο του ΥΠΠΟ, λαμβάνοντας υπόψη την επί δεκαετίες ανιδιαιτέλη συ-νευερότητα που και τις μελέτες του σε ζητήματα πολιτισμικής κληρο-νομιάς, διοργανώνει στον Πόρο αρχαιολογικό συνέδριο προς τιμήν του από τις 7 έως τις 9 Ιουνίου 2002.

Στις 31 προγράμματα που έχουν προγραμματισθεί να ανακοινω-θούν στο συνέδριο από Έλληνες και ξένους ομιλητές, θα γίνει μινεία στην προσφορά του Άδωνι Κύρου όχι μόνο σε θέματα Ιστορίας και Αρχαιολογίας αλλά και σε τομείς αρχαίας τεχνολογίας και μεταλ-λουργίας του παρελθόντος.

Προηγμένες τεχνολογίες στην αρχαιολογική έρευνα

Στο πλαίσιο προγράμματος ελληνοκυπριακής ερευνητικής συνε-ργασίας (2000-2002), με τίτλο «Προηγμένες τεχνολογίες πληροφορι-κής για τη διαχείριση και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς», διοργανώθηκε την 14.02 στο Ηράκλειο Κρήτης, με συμμετοχή ελ-ληνών και κυπρίων ερευνητών, σχετική επιστημονική ημερίδα. Συμ-φωνα με το πρόγραμμα η ημερίδα είχε ως στόχο την «ενμνησίωση για τις τελευταίες εξελίξεις στο χώρο της εφαρμογής προηγμένων τεχνολογιών στην αρχαιολογική έρευνα και τη διαχείριση των πολι-τισμικών μνημείων, την καλλιέργεια συνεργειών που θα αποσκο-πούν στην ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των πολιτιστικών φορέ-ων και τη διατύπωση μιας κοινής τακτικής αντιμετώπισης ζητημά-των που απορρέουν από τις πρόσφατες εξελίξεις στο χώρο της αρ-χαιολογικής έρευνας». Στο πρόγραμμα αυτό συμμετέχουν το Ινστι-τούτο Μεσογειακών Σπουδών-ΙΤΕ, το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολο-γίας του Πανεπιστημίου Κύπρου, η Ελληνική Αρχαιολογική Εται-ρεία και η Εταιρεία «ΘΕΤΙΣ-ΑΙΘΗΝΤΙΣ». Κύριος οργανωτής της ημερίδας ήταν ο δρ Απ. Ζαρρής, γεωφυσικός ερευνητής στο Ινστι-τούτο Μεσογειακών Σπουδών. Στις 13 εισηγήσεις που έγιναν στις ε-γκαταστάσεις του ΙΤΕ (Βασιλικό Βουδαίο) από Έλληνες, κυπρίους και ξένους ερευνητές, παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα ερευνών που αφορούν κυρίως ολοκληρωμένες συνεργασίες μεταξύ Ελλά-δας και Κύπρου. Σημειώθηκε, ωστόσο, σημαντική πρόοδος για την ανάλυση νέων συνεργασιών μεταξύ των δύο χωρών. Παρομοίω συ-ναντίηση, στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος, θα πραγματοποιη-θεί το επόμενο φθινόπωρο στη Λευκωσία. Πληροφορίες: Δρ Απ. Ζαρρής, Εργαστήριο Γεωφυσικής-Δορυφορικής Τηλεπισκόπησης και Αρχαιοπεριβάλλοντος, Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών-ΙΤΕ, οδός Μελισσηίου και Ν. Φωκά 130, Τ.Θ. 119, Ρέθυμνο, Κρήτη, τηλ.: 08310-25146 και 08310-96627, fax.: 08310-25810, e-mail: <asaris@ret.forthnet.gr>.

Το Συνέδριο της ΕΑΑ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση Αρχαιολογών (European Association of Ar-chaeologists, EAA) διοργανώνει, όπως κάθε χρόνο, συνέδριο – το 8ο κατά σειρά – που φέτος θα λάβει χώρα στη Θεσσαλονίκη από τις 24 ως τις 29 Σεπτεμβρίου 2002. Το συνέδριο θα πραγματοποιη-θεί στο Αίθιο και χρηματοδοτείται από το ΥΠΠΟ και το Υπουργείο Μεσογειακών Θρόνων. Επίσημη γλώσσα του συνεδρίου θα είναι η αγγλική. Σύμφωνα με τη σχετική εγκύκλιο, ειδικές συνεδρίες και συ-ναντήσεις «στοργυλλής τραπέζης» θα βασιστούν στις εξής τέσσε-ρις θεματικές ενότητες:

1. Theory and Interpretation of Material Culture.
2. Cultural Heritage and the Management of Archaeological Record.
3. Archaeology in the Modern World: Politics and Conflicts.
4. Paths to Diversity: Regional Perspectives.

Οι ερευνητές που θα συμμετάσχουν παροτρύνονται να προτεί-νουν και τίτλους ειδικών συνεδρίων. Σύμφωνα με πρόσφατη ενημέ-ρωση που έστειλε στους ενδιαφερομένους η δρ Χ. Κουκούλη-Χρυ-σανθάκη, έχουν ήδη διαμορφωθεί οι τίτλοι για 50 περίπου ειδικές συνεδρίες και οι συμμετοχικοί προβάλλεται να είναι αυξημένη. Μεταξύ αυτών έχουν αναγγελθεί θεματικές συνεδρίες σχετιζόμενες με αρ-χαιολογικά ζητήματα, π.χ. «Man and environment», «Ceramic Studies in the New Millennium», «New perspectives in Lithic Technology», «The Emergence of Metallurgy in Southeastern Europe» κ.ά. Το κόστος εγγραφής είναι 65 ευρώ για μέλη και 135 ευρώ για μη μέλη της ΕΑΑ, αλλά θα υπάρξει προσαύξηση για αιτή-σεις εγγραφής μετά τις 15.6.02. Πληροφορίες: Symvoli, Πάτριου 8, Θεσσαλονίκη, Τ.Κ. 551 33, e-mail: <symvolli@symvoli.com.gr>, τηλ.: 0310-425159, fax: 0310-425169. Σύμφωνα θα κυκλοφορήσει η δεύτερη εγκύκλιος του συνεδρίου.

Νέο επιστημονικό περιοδικό

Με τίτλο *Mediterranean Archaeology and Archaeometry* (MAA) κυ-κλοφορήσε το πρώτο τεύχος (1/2001) του νέου επιστημονικού πε-ριοδικού με διεθνή κυκλοφορία για αρχαιολογικές και αρχαιμετρι-κές μελέτες του μεσογειακού χώρου και των γειτονικών περιοχών, του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών (Ρόδος) του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Το νέο περιοδικό είναι και το πρώτο της κατηγορίας αυτής (περιέχει και αρχαιμετρικές εργασίες) στην Ελλάδα, με εκδόση τον καθ. Ι. Λυριτζή και συν-εκδότες τον καθ. Αδ. Σάμψην (Τμήμα Μεσο-γειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος), τον Prof. M. Al Abbadi (University of Alexandria, Egypt) και τον Dr. R. Galloway (University of Edinburgh, UK). Βοηθός εκδόσης είναι ο δρ Π. Κου-σούλης (Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρό-δος). Οι πρώτες έξι εργασίες που δημοσιεύονται στο ΜΑΑ είναι οι εξής:

- J.K. Kozłowski: «Origin and evolution of blade technologies in the Middle and Early Upper Paleolithic».
- T. Marketou, Y. Fakorellis and Y. Maniatis: «New Late Bronze Age Chronology from the ergasys region, Rhodes».
- Z.A. Kafafi: «Jordan during the seventh/early sixth millennia BC».
- S. Katsarou-Tzevelekis: «Aegean and Cyprus in the Early Holocene: Brothers or distant relatives?».
- A. Moropoulou, M. Kouli, C. Kourtelis, P. Theoulakis and N.P. Avdelidis: «Integrated methodology for measuring and monitoring salt decay in the medieval city of Rhodes porous stone».
- A. Stefanidou: «The medieval town of Rhodes based on Johannes Hedeberg's manuscript (1854)».

Το περιοδικό θα εκδίδεται δύο φορές το χρόνο και η διαθεσί-μότητά του γίνεται, στο αρχικό στάδιο, δωρεάν. Το Συμβούλιο Εκδο-σης (Editorial Board) απαρτίζεται από επιστήμονες κύρους, ξένους και Έλληνες. Οι εκδόσεις του νέου περιοδικού είναι αξίως συγχρητι-ρήν της γαϊ τη την πολύ σημαντική επιστημονική δραστηριότητά τους και τους ενθουσιάζει επιστημνητική συνέχεια.

Άλλα Συνέδρια

- 7th International Conference on Non-Destructive Testing and Microanalysis for the Diagnosis and Conservation of the Cultural and Environmental Heritage», 2-6 Ιουνίου 2002, Antwerp (Βέλγιο). Πληροφορίες στην ιστοσελίδα <<http://chem-www.uia.ac.be/art2002/>>.
- «International Conference on Science and Technology in Archaeology and Conservation», 12-18 Αυγούστου 2002, Queen Rania's Institute of Tourism and Heritage, the Hashemite University Zarqa, Jordan. Πληροφορίες στην ιστοσελίδα <<http://www.hu.edu.jo/conferences/confir.htm>>.
- 21st Annual Meeting on Dyes in History and Archaeology», 10-12 Οκτωβρίου 2002, Avignon & Lauris, France. Πληροφορίες στην ι-στοσελίδα <<http://ghat.univ-lyon2.fr/chiarn/>>.